Recensie: Peak Mytikas ****1/2

Troubleyn - Labaratorium Antwerpen
zaterdag 8 februari 2025

foto © Silvia Varrani

Recensie:
Nog tot en met 27 februari kan je naar Troubleyn naar het Love and Beauty are the powers supreme festival. Dat ging van start met een zinderend Peak Mytikas. Een zaal vol enthousiaste toeschouwers gaf Jan Fabre, cast en crew een minutenlange oorverdovende staande ovatie na een ononderbroken marathonvoorstelling van maar liefst 8 uur als ultieme catharsis. Fabre leverde daarbij nog maar eens zijn visitekaartje af, dat ie eenzaam op de creatieve top staat van wat Belgische makers te bieden hebben. Elke generatie verdient een Jan Fabre, vinden we. En wie een blik wierp op de aanwezigen zag vooral heel veel jonge mensen die zich maar al te graag laafden aan het creatieve genie, de branie van Jan Fabre. Want als die wederom één ding bewees dan was het wel het volgende: er is maar 1 Jan Fabre en alleen hij lijkt de sfeer van een rave te kunnen vertalen naar het theater.

De half god/half mens Prometheus (Pietro Quadrino) stal het vuur van de goden en gaf hen in de plaats de geur van sensualiteit terug. Maar het is ook Quadrino die lange tijd de show mag stelen tijdens Peak Mytikas. Niet alleen wanneer ie magie in de voorstelling mag doen sluipen door vuur uit zijn handen de lucht in te gooien, maar ook dankzij zijn geweldig gevoel voor humor in combinatie met de twee tegenspelers, een danseres en danser die zijn achtergrondkoortje vormen door in de vingers te knippen wanneer ie eerst a capella in het Italiaans 'Ring of Fire' van Johnny Cash zingt en enkele uren later hetzelfde nog eens dunnetjes overdoet maar dan op de tonen van 'Light my fire' van The Doors.
'Op elke tragedie volgt een klucht. Elk concentratiekamp verandert in een liefdadigheidsbazaar.' klinkt het in de tekst van Johan De Boose die eerder voor Fabre de tekst Belgian Rules/Belgium Rules schreef en maar liefst vier jaar werkte aan Peak Mytikas. Ook deze voorstelling trekt volledig de kaart van het humanisme. Centraal staat het letterwoord P.L.U.R., en zo leest deze productie als een pleidooi voor vrede (peace), liefde (love), eenheid (unity) en respect. Al moet gezegd dat wanneer het Italiaans, Frans of Duits bovengehaald wordt, de tekst behoorlijk aan kracht en scherpte wint. Wat eigen is aan de wat softe klankkleur van het Engels als je het ons vraagt.
Want dat het niet al te best gaat met de wereld waar er iets aan het koken is, ook te zien aan de kookpotten links en rechts op de tafels vooraan waar rook uit komt, hoeft niet te verbazen. Goed bedoeld gaf Prometheus namelijk het vuur aan de mensen, maar wat zij ermee gedaan hebben, verdient niet meteen een schoonheidsprijs: dood en verderf, en de angst erom begonnen de wereld te regeren en doen dat tot op de dag van vandaag nog steeds. Verder raadt Peak Mytikas de toeschouwer aan om vooral in het nu te leven.

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.

Om het maximum te halen dat er uit de dag te halen valt en vooral niet verveeld te geraken. Maar ook dat we allemaal een beetje zijn als Antigone, de wet willen zijn maar tegelijkertijd die ook aan onze laars willen lappen, en zo dus de wet van de wetteloosheid verlangen te volgen, die van de chaos, de anarchie. Van de rave.

Refereren naar Shakespeares Hamlet doet de tekst van De Boose maar liefst twee keer. Al bij de eerste monoloog van Dionysus klinkt het 'To live, to live, to die no more'. naar 'To die: to sleep no more.' en tijdens de tweede scène van Oedipus klinkt het 'To know or not to know. That is the question' naar 'To be, or not to be. That is the question.' waarbij het personage stilstaat bij het feit dat ie zijn vader vermoordde en seks had met zijn eigen moeder 'The man who mistook his mother for his wife' […] 'I have pierced the womb that gave birth to me' […] 'My fault is ignorance. My crime is blame.' Ook zitten er verwijzingen naar Trumps quotes in de tekst verwerkt, ook hier weliswaar aangepast naar onder andere 'Make the dying planet great again' en 'Grab me by the tale' in plaats van 'the pussy.' Ook spelen met taal doet de auteur met onder andere: 'Can you test me? Can you taste me?'

In de tekst horen we in het eerste koor rond vrede en oorlog in de laatste lijnen al een statement dat snijdt. 'If I die in the combat zone. Box me up and ship me home!' klinkt het dan in een militaire drillscène. Fabre vertaalt dat ook door twee mannen met wapenschild en getrokken zwaard naar elkaar toe te laten stappen. In plaats van het gevecht aan te gaan met elkaar kussen ze elkaar op de mond. Een ode aan de queergemeenschap, aan de regenboogkleuren, komt ook hier duidelijk naar voor. Zowel in de tekst als qua spel.

Qua visuele humor behoort de massascène waarin we de dansers en danseressen onder Dionysus minutenlang seks zien hebben met meerdere imaginaire sekspartners tot de absolute top van Peak Mytikas. Het duurt daarbij niet lang voor ze over de top gaan. Zo wordt onder andere de harp ingezet en zal die mee op en neer schommelen, wordt er tegelijkertijd met een hand pijpen gesuggereerd, terwijl de andere hand vingert, en gaat een van de mannen voor penetratie tot voorbij de ellenboog terwijl we net ervoor 'Sex and drugs and rock 'n roll' van Ian Dury te horen kregen. De muziek voor Peak Mytikas is van de hand van Alma Auer. Ook zij rekt zoals Jan Fabre dat zoals gekend is met zijn scènes doet, de muziek. Zo gaat haar versie van Eric Saties 'Gnossienne n. 1 in f minor' op harp vlotjes over de tien minuten.

Kasia Mielczarek tekende voor het kostuumontwerp. Daarbij vallen vooral de donkerblauwe en rode fluwelen mantels op van Aravinda Rodenburg Bespoke Tailor die hier aanvoelen als boetekleden die de cast draagt, van zich afgooit, terug aandoet, enzovoort in een nagenoeg eindeloze spiraal tot het vlees finaal toch terug, via een sensueel bloot rechterbeen bijvoorbeeld getoond wordt.

Het collectieve orgasme bij Peak Mytikas zit niet in de gefakete groepsseksscène, maar volgt ruim een uur later in een lange rave, die aanvoelt als een heerlijke trance voor zowel publiek als cast en crew die samen deze marathon beleefden en deze beklimming van de piek van de Mount Olympus tot een goed einde brachten. Eerder werd het publiek al wild tijdens een lange scène waarin we de cast langdurig zagen springen en met hun zwaarden in de lucht hakken, laag dan weer hoog. Het bewijs daarvan? Het geestdriftige gefluit en stevig in de handen meeklappen door alle toeschouwers.

Grandioos is Peak Mytikas wanneer die meermaals als een mantra in verschillende talen en verspreid over de ganse voorstelling herhaald woke en de cancelcultuur door de mangel haalt. De Vlaamse primitieven en de Oud-Griekse kunst, dat kan niet langer door de beugel klinkt het dan onder andere omwille van al die geslachtsdelen die erin te zien zijn. Het Nationaal Archeologisch Museum in Athene moet dan ook gesloten worden wegens pure porno, wordt gesteld en Instagram (en het beleid dat daar geen bloot getoond mag worden n.v.d.r.) wordt ironisch als 'heilig' beschouwd.

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.

De paradox in deze Peak Mytikas zit 'm weliswaar in het feit dat er effectief geen echte geslachtsdelen te zien zijn - iedereen draagt namelijk een lendendoek met bloedsporen op en zowel mannelijke als vrouwelijke tepels zijn niet te zien omdat de cast steeds een vleeskleurig topje draagt waar ook een streepje bloed op zit - in deze voorstelling, wat de indruk geeft dat de maker zich neergelegd heeft bij de huidige tijden van wat er getoond en niet getoond mag worden, terwijl ie er zich samen met zijn tekstschrijver toch danig tegen verzet in een bijzonder scherp maar wat ons betreft bijzonder raak statement:

'Once upon a time we proudly shamelessly showed our bodies. We enjoyed the toy of our lust. But times have changed. Bodies are forbidden. Desire is banned. Once love was anarchy, now it must be clean and clear. So cut your nipples, crash your balls. Cut your clit, seal your cunt, glue and sew your ass shut. Be decent, be correct, be normal. Kill your passion, lock your body. Hide it, blur it, bury your sex. Seal it, shut it down. No more pleasure, no more horniness. Do like us: destroy the joy.'

Deze tekst wordt zowel bloedserieus in verschillende talen, dan weer met gevoel voor drama en overdrijving, maar ook lacherig gebracht doorheen de voorstelling. Bijvoorbeeld wanneer twee danseressen giechelend rond hun as draaien, of dan weer headbangen, wat een verwijzing lijkt naar de manegescène uit Mount Olympus.

Wat onze eindindruk is? Het plezier is niet vernietigd, de cancelcultuur wél. Of alles in elkaar stuikt terwijl er zwaarden van Damocles boven de hoofden van de spelers hangen, en er geen hoop meer is, geen toekomst voor onze (culturele) wereld valt dus nog af te wachten. Maar dat Peak Mytikas weliswaar op dat vlak als een eenzaam lichtpuntje aan de hemel schijnt, staat als een paal boven water.

< Bert Hertogs >

Credits:

Concept & Direction: Jan Fabre Text: Johan De Boose Music: Alma Auer Dramaturgy: Miet Martens Lighting Design & Technical: Wout Janssens Choreography: Jan Fabre & Ivana Jozic Performers: Alma Auer, Annabelle Chambon, Anny Czupper, Cédric Charron, Conor Doherty, Gustav Koenigs, Irene Urciuoli, Ivana Jozic, Matteo Franco, Pietro Quadrino & Stella Hé¶ttler (2025 Performances) Giorgia Paolillo & Alexandre Rodré-guez I Fons Guest Dramaturgy: Sylvia Solakidi Costume Design: Kasia Mielczarek Velvet Capes: Aravinda Rodenburg Bespoke Tailor Sound Engineer: Sam Geerts Technician: Kevin Deckers Business Management & Surtitles: Joost Claes Press & Communication: Sophie Lukersmith Photography: Hanna Auer International Touring Management: Aldo Grompone With Sincere Thanks To The Board Of Directors & General Assembly Of Troubleyn/Jan Fabre vzw Troubleyn/Jan Fabre is sponsored by Katoen Natie

CHAPTER I . THE TRANSRAVE (0 H 0 0 – 1 H 3 5)

1.1 DIONYSUS 1: THE OLYMPIC CABARET

"Welcome on the stage of the Olympus…"

1.2 THE RAVE

"Once upon a time"

1.3 CHORUS 1: PEACE/WAR

The Peace Song: "What is the aim of every war…"

1.4 PROMETHEUS 1: ON ODOUR

"Gods live high to keep an eye on us"

1.5 WHEN THE HUMANS CAUGHT THE FIRE

1.6 CHORUS 2: LOVE

The Love Song: "Why is love the greatest thing"

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.

The Fire Solo: "Once upon a time"
CHAPTER II . THE LAMENT OF OEDIPUS (1 H 3 5 – 3 H 3 5)
2.1 OEDIPUS 1: SWOLLEN FOOT
"Call me as you like it: king, coward, gruesome clown…"
2.2 THE COMFORT OF SMELL
2.3 OEDIPUS 2: STONE ME
"To know or not to know, that is the question."
2.4 THE WEDDING TABLE DANCE
"Once upon a time"
A Mourning Scene
2.5 OEDIPUS 3: THE MASK OF THE BLIND FACE
"Am I – are we not all chased from paradise?"
2.6 THE CHORUS CLEANING THE FIELD OF SKULLS
"Once upon a time"
2.7 OEDIPUS 4: THE PARADOXES OF OEDIPUS
"I hate the mist of ignorance and
got the light of misfortune."
CHAPTER III . THE INFLAMING OF FIR E (3 H 3 5 – 4 H 4 0)
3.1 THE SNAKE DANCE & THE HUMANS WITH THEIR SEX ON FIRE
3.2 PROMETHEUS 2: THE THEFT OF FIRE
"I, immortal son of Titans,
child of giants and a giant myself…"
3.3 THE WAR TABLE DANCE
3.4 CHORUS 3: UNITY
The Unity Song: "Are we one or cut apart…"
3.5 DIONYSUS 2: EAT ME
"Are we greedy yet? Are you dying yet?"
3.6 THE WAR TRAINING
The Chorus Songs of Peace – Love – Unity – Respect
The fight between Eteocles and Polynices
CHAPTER I V . THE RESURRECTION OF ANTIGONE (4 H 4 0 – 6 H 4 0)
4.1 ANTIGONE I: I LISTEN TO THE LAW
"Who dares to say that I – Antigone –
don't listen to the law?"
4.2 THE DANCE OF THE DEAD BROTHER &
THE CHORUS WITH THE SKULL ON THEIR HEAD
4.3 ANTIGONE 2: DO I ALREADY SMELL?
"What do I smell, do I already smell?"
4.4 THE SMELL OF LOVE
Gnossienne n. 1 in f minor by Eric Satie
A Mourning Scene
4.5 ANTIGONE 3: THIS HOUSE IS NOT MY HOUSE ANYMORE
"This house is no longer my house."

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.

4.6 THE SMELL AND LAUGHTER ECSTASY
"Once upon a time"
4.7 ANTIGONE 4: NONONO
"Who is it? Is it me Antigone?
Woman, virgin, virago, heretic…"
A Mourning Scene
CHAPTER V . THE NEW BEGINNING (6 H 4 0 – 8 H 0 0)
5.1 THE SPORT TABLE DANCE
5.2 DIONYSUS 3: ON THE SACRIFICE FOR PLUR
"As Prometheus offered fire to humankind,
" I, Dionysus, give you all the flavours
and colours of the wine…"
5.3 FROM THE PROFANE TO THE SACRED SCENE (THE ORGY)
5.4 CHORUS 4: RESPECT
The Respect Song: "Who do we respect the most?"
5.5 PROMETHEUS 3: FROM THE VALLEYS
"See them sitting with their fatty asses
on the Nose of the world…"
5.6 CHORUS : PLUR FINALE
"There is no better law than the law of human beings.
But no one breaks the law easier than human beings."
5.7 THE RAVE
"Once upon a time"

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.